

Μυθολογία και προκαταλήψεις γύρω από την επικινδυνότητα των ψυχικά ασθενών

Αν διαβάσουμε τον Ευβοϊκό τύπο των τελευταίων ημερών θα παρατηρήσουμε με έκπληξη μια «αναστάτωση» της κοινής γνώμης, όπως τουλάχιστον γράφουν δύο εφημερίδες, σχετικά με το ενδεχόμενο δημιουργίας ενός ξενώνα δυναμικότητας 10 ατόμων, ο οποίος θα φιλοξενήσει Ευβοιώτες ψυχικά πάσχοντες, προερχόμενους από το Ψυχιατρικό Νοσοκομείο Αττικής, το Κρατικό Θεραπευτήριο Λέρου, αλλά και από την ίδια την Εύβοια.

Πέραν από την διαστρέβλωση όρων και εννοιών (π.χ. ο ξενώνας — μικρό ξενοδοχείο που

κά και Ελληνικά, ενός σύγχρονου κοινοτικού δικτύου παροχής υπηρεσιών ψυχικής υγείας, καθώς και όλες τις προσπάθειες που καταβάλλονται για την συρρίκνωση μέχρι την τελική κατάργηση των ασύλων, τότε η έλλειψη πληροφόρησης ενισχύει τις ήδη υπάρχουσες — σε κάθε κοινωνία — προκαταλήψεις για την ψυχική αρρώστια και τον φόβο που την περιβάλλει.

Επίσης, σαν συνέχισμα του κενού της υπεύθυνης πληροφόρησης, όταν αγνοούνται παντελώς οι θετικότερες επιπτώσεις από την εφαρμογή προγραμμάτων τοπικής ανάπτυξης, με χρηματοδότηση του Ευρωπαϊκού Κοινωνικού Ταμείου και του Υπουργού Υγείας και Πρόνοιας, σε συνάρτηση με την επανένταξη και αποκατάσταση ατόμων με ειδικές ψυχοκοινωνικές ανάγκες, μαζί με νέους ανέργους κ.λ.π., τότε η κοινότητα ή η πόλη που θα φιλοξενήσει ένα ξενώνα ταυτίζεται στην φαντασία του κόμμου με Λέρο, Δαφνί, άρα «υποβάθμιση».

Είναι όμως σκόπιμο να εξετάσουμε με νηφαλιότητα και υπευθυνότητα τι κρύβεται πίσω από τις λέξεις τρελλός = επικίνδυνος = εγκλειστέος, ή καλύτερα πόσο νομιμοποιημένος είναι ο φόβος της τρέλλας.

Τα εγκλήματα των ψυχοσθε-

νών, όσο κι' αν είναι σπάνια, προκαλούν, διεγείρουν, αναστατώνουν, φοβίζουν, ιδιαίτερα όταν προβάλλονται με τίτλους εντυπωσιασμού και τρομολαγνείας από τις εφημερίδες.

Χωρίς κανείς να εξετάζει σοβαρά τις συνθήκες στέρησης, εγκατάλειψης, άσκησης βίας και απόρριψης από το περιβάλλον του πάσχοντος ατόμου, την ίδια την ιστορία του, εύκολα και αβασάνιστα εκφράζεται η σχέση αιτίου — αιτιατού μεταξύ ψυχικής ασθένειας και εγκληματικότητας.

Έτσι, στην κοινή γνώμη το εγκλημα μοιάζει να είναι το πρόϊόν της νόσου και με αυτόν τον τρόπο αυτονόητα νομιμοποιείται ο κοινωνικός έλεγχος, η περιθωριοποίηση ή ίδια η ύπαρξη των ψυχιατρείων και των κλειστών ιδρυμάτων, όχι σαν τόπων θεραπείας, αλλά σαν χώρων καταναγκασμού και φυλάκισης.

Η παραβίαση στοιχειωδών ανθρωπίνων δικαιωμάτων, των ψυχασθενών η φύλαξη σε «ειδικά θεραπευτικά καταστήματα» ατόμων, στην βάση της ασφούς έννοιας της επικινδυνότητας, για απεριόριστο χρόνο, η απόλυση της ατομικότητας, της ελευθερίας, αποτελούν συνέπειες αυτών των προκαταλήψεων.

Έχει αποδειχθεί ότι στις περιοχές όπου λειτουργούν σε 24 ωρη βάση κοινοτικές υπηρεσίες ψυχικής υγείας με υψηλά εξειδικευμένο προσωπικό, η προσφυγή στο μέτρο του ακούσιου εγκλεισμού είναι σπάνια έως ανύπαρκτη. Όταν δε ένα τέτοιο μέτρο κρίνεται αναγκαίο, αυτό γίνεται προς την κατεύθυνση θετικής απάντησης των θεραπευτικών αναγκών του αρρώστου και της οικογένειάς του.

Πρόσφατα ερευνητικά δεδομένα, όπως αναφέρει μεταξύ άλλων και η καθηγήτρια κ. Φ. Τσαλίκου, αμφισβητούν εντελώς τεκμηριωμένα τις διχοτομήσεις μεταξύ «ψυχικά ασθενή εγκλημα-

τία» και «φυσιολογικού εγκλήματος».

Το βασικό συμπέρασμα που εξάγεται από την μεγάλη έρευνα των HOFFNER και BOKER στη Γερμανία, είναι ότι η εγκληματικότητα του ψυχικά ασθενούς, ακόμη και όταν προϋποθέτει τη βία, δεν είναι ούτε σε ποσοστά, ούτε σε ποιότητα περισσότερο από εκείνη του ευρύτερου πληθυσμού.

Επίσης, ότι η ανθρώπινη συμπεριφορά, το φαινόμενο της ψυχικής νόσου και η εγκληματικότητα δεν έχουν μεταξύ τους καμία σχέση αιτίου — αιτιατού.

Η μυθολογία και οι κοινωνικές προκαταλήψεις ενισχύουν, συχνά με ασυνείδητο τρόπο, τα στεγανά, τον διαχωρισμό μεταξύ υγιούς — αρρώστου, τρελού — λογικού, προσπαθούν να εξορκίσουν τον φόβο για την δικιά μας «τρέλλα», αυτήν της καθημερινής ζωής, της κοινωνικής και πολιτισμικής κρίσης, της έλλειψης οραμάτων, της εμπορευματοποίησης των πάντων, της παθητικότητας και της αδιαφορίας απέναντι σε κάθε τι διαφορετικό από μας.

Μιλώμε εύκολα, συχνά με συνθήματα για την Ευρωπαϊκή ολοκλήρωση, την ανάπτυξη, τον εκσυγχρονισμό, το κράτος πρόνοιας, την ιδιωτική πρωτοβουλία, την προστασία του περιβάλλοντος...

Όμως το επίπεδο και η ποιότητα φροντίδας που παρέχει η κοινωνία μας στα άτομα με ειδικές ανάγκες, δεν είναι και ένας ασφαλής δείκτης του επιπέδου πολιτισμού μας;

θα παρέχει φροντίδα σε 24ωρη βάση από υπεύθυνη εξειδικευμένη επιστημονική ομάδα σε αυτούς τους ασθενείς — ταυτίζεται με ψυχιατρείο κ.λ.π.), διαγράφεται η εντύπωση ότι ο ψυχικά πάσχων άνθρωπος ισοδυναμεί με επικίνδυνο εγκληματία, ή τουλάχιστον με εν δυνάμει «επικίνδυνο», ο οποίος πρέπει να εγκλείεται στα ψυχιατρεία για την ασφάλεια όλων.

Ένα άλλο επιχείρημα που διατυπώνεται, όχι πάντοτε καθαρά, είναι αυτό της υποβάθμισης της κοινότητας με την παρουσία μιας τέτοιας δομής, όπως ο ξενώνας.

Νομίζουμε ότι σε μια πρώτη προσέγγιση και τα δύο επιχειρήματα μοιάζουν να έχουν κάποια βάση:

Όταν ο τύπος, η τηλεόραση, το ραδιόφωνο προβάλλει κατά κόρον, εικόνες από τα ψυχιατρεία (ιδιαίτερα αυτό της Λέρου) σαν «κκοαστήρια ανθρώπινων ψυχών» (και δικαίως), χωρίς όμως να προβάλλει ανάλογα όλα τα επιτεύγματα, Ευρωπαϊ-

★ Γράφουν οκ γιατροί
ΣΤ. ΣΤΥΛΙΑΝΙΔΗΣ
Επιμ. Α' Κέντρου Ψυχικής Υγείας — Επιστ. υπεύθυνος προγραμμάτων ψυχικής υγείας Ν. Ευβοίας και
ΑΦΡΟΔΙΤΗ ΚΑΨΑΛΗ
Επ. Α' Κέντρου Ψυχ. Υγείας

ΓΝΩΣΤΗ ΤΕΧΝΙΚΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΑΠΟ ΤΗΝ ΑΘΗΝΑ

Ζητά οικόπεδο άνω των 800 τ.μ. για αντιπροχρή ή αγορά στη Χαλκίδα, προς ανέγερση πολυκατοικίας. Προτιμούνται οι περιοχές «Παπαθανασίου», «Πελοποννησίων» κ.λ.π.

Τηλ. 01)68.34.443 — 68.13.024 κ. Στολιδάκη και 0221)21.538 κ. Θεοφάνους.

2.606—1

ΣΤΕΓΑΝΟΠΟΙΗ

BOILE STEGANO
Χημικό υγροιστικά σωληνώσεων. (1

BASE-STEAGANO
Για κλειστή Ψύξης - Θ

ΕΙΔΙ
HAND KREMA
Αφαιρεί ό με ή χωρί προστατι

FLIP